

NIEUWE PROEVEN

In de afgelopen weken zijn op het Proefstation en op het Varkensproefbedrijf te Sterksel twee nieuwe proeven van start gegaan.

Voerregiem kort voor afleveren

Op het Proefstation voor de Varkenshouderij is een proef gestart, die het effect onderzoekt van het voerregiem kort voor het afleveren. Men laat in de proef de mestvarkens, die afgeleverd worden kort of lang vasten. Onderzocht wordt of de lengte van het vasten voor afleveren effect heeft op de vleeskwaliiteit en enkele karkaseigenschappen. Bij de vleeskwaliiteit wordt gekeken naar de kleur en het waterbindend vermogen van het vlees. Bij de karkaseigenschappen wordt vooral naar kwantitatieve zaken gekeken: vleespercentage, spekdikte, gewicht en aanhoudingspercentage. Van deze kwantitatieve aspecten zal ook de economische kant bekeken worden. Er is al eerder gekeken naar het effect van het vasten vlak voor het afleveren, onder andere in een onderzoek uitgevoerd door het IVO en het Varkensproefbedrijf Raalte. Toen was de aandacht vooral gericht op het effect van het vasten op het slachtproces en niet zozeer op de kwaliiteit van het vlees. Men keek toen naar de vulling van het maagdarmpakket, het risico van aansnijding van het maagdarmpakketen karkasbevuiling en naar de invloed van het vasten op het inslachtingspercentage en het warm geslacht gewicht.

De proef gebeurt met de eerste twee ronden mestvarkens, die door het Proefstation worden afgeleverd. De eerste aflevering is onlangs geweest, de tweede aflevering zal in januari en begin februari plaatsvinden.

Voerstrategie en het nieuwe classificatiesysteem

Op het Varkensproefbedrijf te Sterksel is een onderzoek gestart, waarin wordt nagegaan of voerbepijking aan een éénavksdroogvoerbak mogelijk is. Ook wordt gekeken of het gescheiden mesten van borgen en zeugen financieel aantrekkelijk is. De borgen worden hierbij beperkt gevoerd, de zeugen onbeperkt. Dit alles in verband met het nieuwe classificatiesysteem.

De onderstaande proefbehandelingen worden onderzocht:

1. gemengd mesten (4 zeugen en 4 borgen per hok), onbeperkt voerniveau
2. gescheiden mesten (8 zeugen per hok), onbeperkt voerniveau
3. gescheiden mesten (8 borgen per hok), onbeperkt voerniveau
4. gescheiden mesten (8 borgen per hok), beperkt voerniveau.

Tot vier weken na opleg wordt onbeperkt babybiggenkorrel verstrekt. Daarna wordt geleidelijk overgeschakeld op vleesvarkenskorrel (EW = 1,09). Het voer wordt verstrekt in een éénavksdroogvoerbak.

Eerste vermeerderingsresultaten op het PV zijn gunstig

Begin juni werden de eerste biggen op het Proefstation voor de Varkenshouderij geboren. Na een half jaar zijn er bijna 400 worpen met gemiddeld 9,5 levend geboren biggen. Ongeveer 90 % van de worpen was afkomstig van eersteworps zeugen. De biggen zijn gespeend op een leeftijd van gemiddeld 3,5 weken. Het sterftepercentage tijdens de zoogperiode was 9,1%.

POLIKLINISCH WERPEN VAN ZEUGEN

J.A.C. Broekman,
Bedrijfsleider
Varkensproefbedrijf
"Zuid- en West-
Nederland

In de varkenshouderij zijn diverse modeverschijnselen waar te nemen. Telkens komen er vragen en discussies over systemen, die ook al in het verleden werden toegepast. Werpen in een apart kraamhok is één van die steeds terugkerende zaken.

Een knelpunt in de zeugenhoudij is het hoge uitvalspercentage van biggen tijdens de zoogperiode.

In Nederland sterft tijdens de zoogperiode ongeveer 13% van de levend geboren biggen. Ondanks allerlei verbeteringen aan de kraamopfokhokken zoals boxuitvoering, biggenblazer, nestverwarmingssystemen en klimaatregelingen is dit percentage de laatste jaren nauwelijks verlaagd.

Onderzoek op het Varkensproefbedrijf in Sterksel heeft aangetoond dat 76% van de sterfte onder pas geboren biggen in de eerste levensweek plaatsvindt. Ruim 54% van de totale biggensterfte vindt plaats in de eerste 3 dagen. Het doodliggen van de biggen door de zeugen vindt voor 67% plaats tijdens de eerste drie dagen na de geboorte.

Nu uitbreidingsmogelijkheden op de bedrijven niet meer aanwezig zijn, moet rendementsverbetering vooral worden gerealiseerd door verbetering van de technische resultaten. Door de verdergaande automatisering komt er op diverse bedrijven arbeid beschikbaar, waardoor men meer aandacht kan besteden aan de meest kritieke fase van de opfok.

Om te trachten een ongestoorde opfok met een zo laag mogelijk uitvalspercentage te realiseren, wordt veel geïnvesteed in de kraamopfokhokken. Een groot aantal voorzieningen van de kraamopfokhokken zijn alleen maar nodig tijdens het werpen en de eerste dagen na de geboorte. Omdat in alle kraamopfokhokken biggen worden geboren, moeten in elk hok alle voorzieningen worden aangebracht, waardoor de totale investeringskosten hoog zijn.

Naar aanleiding van vragen uit de praktijk is erover nagedacht om weer net als vroeger met aparte kraamhokken te werken.

Poliklinisch werpen

Onder poliklinisch werpen wordt verstaan het afbiggen in een ideaal ingerichte, gecontroleerde omgeving. Dit geldt voor stalklimaat, hygiëne, hokinrichting en controle.

Door het creëren van optimale omstandigheden met name tijdens het werpen en gedurende die eerste kritieke dagen daarna, kan de biggensterfte worden teruggedrongen. De bedrijfsresultaten en het inkomen stijgen daardoor. Door toepassing van aparte kraamafdelingen wordt de arbeidsbehoefte groter tijdens het werpen.

Inrichting poliklinisch kraamhok

In kleine afdelingen (afhankelijk van de bedrijfsgrootte) wordt volledig met het all-in-all

out systeem gewerkt.

De zeug wordt enkele dagen voor het werpen in de kraamstal geplaatst en blijft-hier tot ongeveer 4 dagen erna. De uitval moet worden teruggebracht door:

- geboortemelding;
- een goed zicht (video) op het werpen;
- goede bereikbaarheid van de zeug bij verlossingen;
- een apart micro-klimaat voor de biggen aan de zijkanten van de zeug;
- strogebruik;
- minder verkleumen van de biggen;
- een vorm en uitvoering, waardoor er nauwelijks kans is op doodliggen;
- een kleine oppervlakte met roostervloer;
- afwezig zijn van mestopslag in de kraamstal;
- beter stalklimaat;
- betere en snellere biestopname door de biggen, dus beter op peil blijven van de immuniteit;
- optimale hygiënische omstandigheden;
- extra watervoorziening voor zeug en biggen;

Profibox

In Duitsland is door een ingenieurbureau een zeer luxe uitgevoerde box ontwikkeld ten behoeve van het poliklinisch werpen.

Vooruitlopend op de ontwikkelingen van het onderzoek naar de mogelijkheden van het poliklinisch werpen, zijn in Sterksel een tweetal van deze boxen geplaatst. Het gaat er hierbij om meer inzicht te krijgen in de noodzaak of wenselijkheid van bepaalde toepassingen. De belangrijkste constructiekenmerken van de Profibox zijn:

- Er zijn twee overdekte, doorzichtige biggennesten, rechts en links van de zeug;
- De vloer van de biggennesten is van kunststof en kan geheel of gedeeltelijk elektrisch worden verwarmd.
De vloer onder de zeug is grotendeels dicht en van rubber, alleen de achterste 30 cm is roostervloer.
- De boxen zijn verhoogd opgesteld en boven een giergootje geplaatst. De vaste mest wordt dagelijks afgevoerd.
- Zodra de zeug gaat staan, zakken de beide biggennesten ongeveer 20 cm (pneumatisch). Doodliggen van de biggen is daardoor niet mogelijk. De biggen kunnen in die periode ook niet bij de zeug komen. Nadat de zeug weer is gaan liggen komen de biggennesten naar boven.

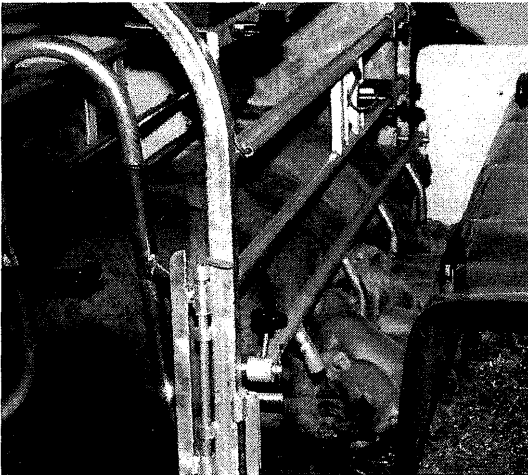
- De boxlengte is instelbaar.
- In de biggennesten is een dikke laag gehakseld stro aanwezig.
- De drinkbakjes van de biggen worden om de 20 minuten schoongespoeld en voorzien van vers water.

Zoog- en opfokperiode

Voor het vervolg van de zoogperiode kan de hokinrichting zeer eenvoudig zijn. Bescherming van de biggen voor de zeug heeft dan geen hoge prioriteit. Er kan worden volstaan met uitsluitend nestverwarming van de biggen.

Voor de inrichting van het nieuwe opfokhok zijn er verschillende mogelijkheden. Een paar voorbeelden zijn:

- loslopende zeugen individueel;
- meerdere zeugen met biggen gezamenlijk in een hok met voeding aan een droogvoerbak (multi-suckling);

- gezamenlijke of individuele ligruimtes voor zeugen.

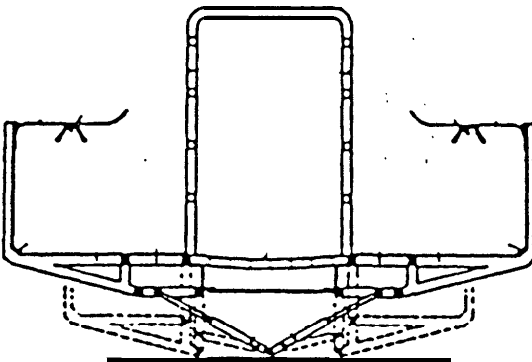
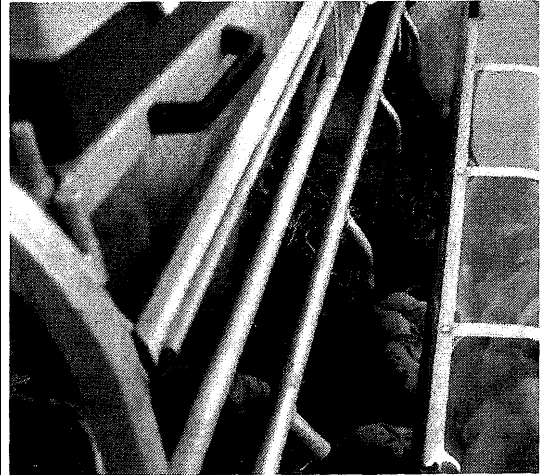
Wanneer de biggen na het spenen in het opfokhok achterblijven, moeten er zodanig ruimtes worden gecreëerd, dat verdere opfok zowel in grote als in kleine koppels kan plaatsvinden.

Tot slot

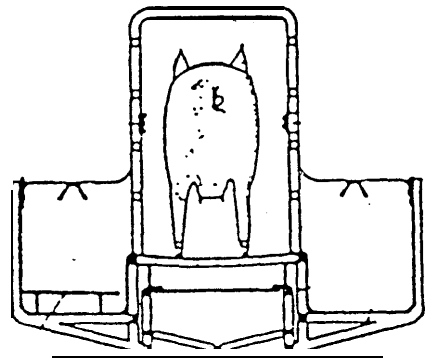
Bij de herstructurering van het Varkensproefbedrijf te Sterksel zullen een aantal van eerder genoemde punten worden gerealiseerd.

Samen met het PV, CVP en de Gezondheidsdienst voor Dieren zullen de plannen verder worden uitgewerkt.

Wanneer poliklinisch werpen werkelijk perspectief biedt voor de zeughouderij in Nederland, zal dit een totaal andere bedrijfsopzet (inrichting en bedrijfsvoering) met zich meebrengen.

Als de zeug ligt, is de uier voor de biggen goed bereikbaar. Dit bevordert de biestopname.

Als de zeug staat, zakken de biggennesten en kunnen de biggen niet onder de zeug kruipen.